

Peter Cuijpers

De roeping van Levi, de zoon van Alfeüs

Markus 2:13-17

Kapernaüm

De roeping van Levi vond plaats in Kapernaüm, de stad waar Jezus Zich had gevestigd en die ook 'Zijn eigen stad' wordt genoemd (Matt. 9:1). De mensen van Kapernaüm kenden Hem, en Hij kende hen. Daar heeft Hij grote tekenen en krachten gedaan (Matt. 11:23). Met de wonderen bracht Hij de mensen van Kapernaüm buiten zichzelf. Zoiets hadden ze nog nooit gezien! (Mark. 2:12).

Later moest de Heer hun echter verwijten dat zij zich niet hadden bekeerd (Matt. 11:23). Het geloof van personen die tekenen en wonderen zoeken, is in de regel niet diep. Het gaat hun niet om de Heer en Zijn boodschap, maar om de tekenen. En zulke 'gelovigen' vallen dan ook heel snel van hun geloof af, wanneer ze niet krijgen waarom ze vragen (vgl. Joh. 2:23-25; Joh. 6:26, 60).

Levi geroepen

Nadat de Heer in een huis een verlamde had genezen (Mark. 2:1-12), ging Hij opnieuw naar buiten naar de zee. *'En de hele menigte kwam naar Hem toe en Hij*

leerde hen. En toen Hij verder ging, zag Hij Levi, de zoon van Alfeüs, bij het tolhuis zitten; en Hij zei tot hem: Volg Mij' (Mark. 2:13-14).

Toen de Heer de menigte had onderwezen, ging Hij verder en zag Levi, de zoon van Alfeüs, bij het tolhuis zitten. We kunnen opmerken dat de Heer met één oogopslag ziet wie er al dan niet geschikt is om in Zijn dienst te treden. Praktisch niemand van ons zou het in zijn hoofd hebben gehaald om Levi te roepen. Dit is dan ook het grote verschil tussen de Heer en ons. Zelfs de profeet Samuël moest leren om niet af te gaan op het uiterlijk, op wat voor ogen is. De Heere ziet het hart aan, het innerlijk van de mens (1 Sam. 16:6-12). Wat niemand had kunnen bedenken, zag de Heer Jezus echter in het hart van Levi: *een trouwe dienstknecht*. Levi, die de Romeinse keizer diende, werd geroepen in dienst te treden van Jezus de Messias, de Koning van Israël.

De les die we hieruit leren, is dat we iemand niet mogen afschrijven door op uiterlijke omstandigheden af te gaan, op wat voor ogen is. Als het aan Ananias en de discipelen in Jeruzalem had gelegen, was Paulus nooit erkend als een uitverkoren vat van de Heer Jezus. Zij hadden immers zoveel slechte dingen over Paulus gehoord, dit moest wel een vergissing zijn (Hand. 9:10-19; 26). Maar Hij vergist Zich nooit! Laten we dus uitkijken met onze vooroordelen over mensen die door de Heer Jezus zijn geroepen.

Levi's ouders en grootouders

Levi was de zoon van Alfeüs. Hij was door zijn vader vernoemd naar Levi, de stamvader van de Leviëten. De Leviëten waren door God verkoren om Hem en het volk te dienen; ook de priesters kwamen voort uit de stam Levi. Als Alfeüs tot deze stam behoorde, heeft hij ongetwijfeld hoge verwachtingen gehad van zijn zoon; anders had hij hem niet zo genoemd. Levi droeg ook nog de naam Mattheüs, en dit betekent: 'geschenk van Jahweh'. Vader Alfeüs zag zijn zoon als een godsgeschenk.

Als we letten op wat de naam Alfeüs betekent, kunnen we ons dat goed voorstellen. Alfeüs betekent in het Aramees: God heeft een plaatsvervanger gegeven (voor een dood kind). Met een beetje fantasie kunnen we ons voorstellen wat er in deze familie is gebeurd. De ouders van Alfeüs hebben te maken gehad met een tragische gebeurtenis in hun leven: een kind dat dood geboren was, of door bepaalde omstandigheden is gestorven. Maar God heeft hen getroost: de moeder werd weer zwanger en baarde een zoon die Alfeüs werd genoemd. God gaf de familie een plaatsvervanger voor het kind dat gestorven

was. De dankbaarheid zien we terug in het leven van Alfeüs zelf. Ook hij zag de geboorte van zijn zoon (Mattheüs) als een geschenk van God.

Wij leren hieruit dat wij geen kinderen *nemen*, zoals vaak wordt beweerd, maar dat wij kinderen *krijgen*. In Psalm 127:3 staat geschreven: '*Zie, kinderen zijn het eigendom van de Heere. De vrucht van de schoot is Zijn beloning*' (HSV). Als God ons in Zijn genade een kind geeft, mogen we dit als een godsgeschenk zien. Dit betekent ook dat God ons iets toevertrouwt dat heel kostbaar is in Zijn ogen! Zijn wij ons ervan bewust dat onze kinderen niet *ons* eigendom zijn? Wij hebben ze van God gekregen, ze behoren Hém toe. Alfeüs, maar ook Hanna, hebben dit goed begrepen. Hanna stond de kleine Samuël af aan de Heere. Ze bracht hem naar Eli om opgeleid te worden voor de dienst in de tabernakel (1 Sam. 1:27-28). Alfeüs zag zijn zoon als een godsgeschenk. Hij had maar één verlangen: dat zijn zoon Levi de Heere zou gaan dienen.

Tollenaars

Levi zat bij het tolhuis, hij was tollenaar van beroep. Als hij inderdaad een Leviet was, was hij duidelijk op de verkeerde plek. Hij was in loondienst van de viervorst Herodes Antipas, die het gebied van Galilea bestuurde. Als tollenaar incasseerde hij de belastingen voor de Romeinse bezetter. Kunnen wij ons de teleurstelling van vader Alfeüs voorstellen? De verwachtingen die hij van zijn zoon had, waren de bodem ingeslagen. Niet de tempel, maar het tolhuis was het werkterrein van zijn zoon. Niet God en Zijn volk, maar de Romeinse bezetter werd gediend.

We lezen er snel overheen, maar achter vers 14 gaat een familiedrama schuil. Het beroep van tollenaar was wel het ergste wat iemand zijn ouders toen kon aandoen. Een grotere schande was er niet. Hoeveel verdriet moeten zijn ouders wel hebben gehad? Tollenaars die tot het Joodse volk behoorden, waren zo veracht dat ze uit de synagoge werden gebannen. Het was hun zelfs verboden om voor de rechter tegen een andere Jood te getuigen.

Hoe is het zover gekomen?

Wat heeft zich allemaal in het leven van Levi afgespeeld? Wat ging er vooraf aan zijn keus om tollenaar te worden? We weten het niet, de Bijbel zwijgt erover. Heeft Alfeüs te hoge eisen gesteld aan zijn zoon? Is Levi afgeknapt op al die vrome mensen die zich anders voordeden dan ze waren? Vragen en nog eens vragen. De

Bijbel laat zijn verleden rusten; daar kunnen we niets aan veranderen. Wat telt is het heden. Hoe het zover met Levi is gekomen, blijft dus onduidelijk.

We maken een sprong naar het heden. In ons land lopen honderden, en misschien wel duizenden 'Levi's' rond. Ze hebben gelovige ouders; ze zijn opgegroeid met de Bijbel; ze volgden de zondagsschool, het christelijk onderwijs etc. Maar ze hebben de kerk de rug toegekeerd, het geloof heeft voor hen afgedaan. Hoe komt dat? Achter elke Levi gaat een eigen verhaal schuil. Als kerk of gemeente maken we ons soms hier vanaf door te citeren: *'Zij zijn van ons uitgegaan, maar zij waren niet van ons; want als zij van ons geweest waren, zouden ze bij ons gebleven zijn; maar zij moesten openbaar worden dat zij geen van allen van ons zijn'* (1 Joh. 2:19).

Het ontgaat ons dat deze jongeren vaak afgeknapt zijn op dit woordje 'ons'. Wat voor beeld hebben zij van het christen-zijn? Wat hebben ze thuis en in de kerk gezien? Hebben wij een goed voorbeeld gegeven? Zijn wij eerlijk en oprecht geweest, of doen we ons anders voor dan we zijn? Laat ieder zichzelf onderzoeken, voordat hij met de vinger naar zo'n Levi wijst.

Volg Mij

De Heer kende Levi door en door. Twee woorden waren voor Hem voldoende om Levi achter zijn geldtafel vandaan te halen. Geen lange preek, alleen die korte oproep: *'Volg Mij.'*

Wonderlijk dat de Heer juist deze gehate tollenaar riep om Hem te volgen. Hier zien we de Goede Herder aan het werk. Wát een contrast met de herders van Israël. Met minachting keken zij neer op de tollenaars en zondaars (vgl. Luk. 18:9-14). Bij de herders van Israël telde maar één ding: meelopen in het rijtje! Wie zich aan hun gedragscode hield, hoorde erbij.

Jezus keek met heel andere ogen naar Levi dan zij. Hoe kijken wij naar mensen die de kerk de rug hebben toegekeerd en zijn afgedwaald? Schudden we ons hoofd? Kijken we met minachting op hen neer? Of zijn we met ontferming over hen bewogen? Deze mensen snakken vaak naar genade. Wat zei de tollenaar in de tempel ook al weer? *'O God, wees mij, de zondaar, genadig!'* En God zij dank, Hij is de zondaar genadig!

'En hij stond op en volgde Hem'. Toen Jezus Levi riep Hem te volgen, was er geen enkele aarzeling: hij stond op en volgde Hem. Dit was ook het geval met de discipelen die al eerder door de Heer waren geroepen. Toen Jezus hen riep Hem

te volgen, verlieten zij onmiddellijk hun boten, netten en familieleden (Mark. 1:16-20). Als iemand de roepstem van de Heer Jezus hoort, is er maar één gepaste manier om te reageren: opstaan en Hem volgen!

Vijandschap en verwondering

De roeping van Levi moet in Kapernaüm als een bom zijn ingeslagen. Dat de Rabbi een tollenaar uitkoos om Zijn naaste medewerker te worden, moet hen met afschuw hebben vervuld. Dit was een slag in het gezicht van de godsdienstige leiders. Toen zij bovendien zagen dat Jezus met de zondaars en tollenaars aan tafel zat, was voor hen de maat vol en werd de aanval op Hem ingezet (Mark. 2:15-3:6). Het was echter een verloren strijd, tegen Hem waren ze niet opgewassen. Uiteindelijk was er maar één oplossing om van Hem af te komen: zij beraadslaagden hoe zij Hem zouden ombrengen (Mark. 3:6).

Bij de roeping van Levi zijn er twee dingen waarover de mensen zich verwonderd moeten hebben:

1. Dat Jezus een gehate, verachte tollenaar riep om een naaste medewerker van Hem te worden.
2. Dat de tollenaar daadwerkelijk opstond en gehoor gaf aan de roepstem van de Heer.

Het handelen van de Heer Jezus is wonderbaar. Zondaars die door de mensen zijn afgeschreven, worden door Hem geroepen. Als iemand dan ook Zijn roepstem hoort, moet hij niet op zichzelf of op anderen zien. Sta op! Laat het verleden achter je, en richt je volledig op Hem die je in Zijn dienst heeft geroepen.
